

- 6) נכרתה ה' ושי"ן,
- 7) שנת נב' ושי"ן,
- 8) [לעיל ז. א. 1:] ד' כ"ב ב:
- 9) ע"ש, 8) סוף רבי אבהו וכן
- 10) אמת כ"ב ב: 1) נכרתה
- 11) סנהדרין ק"ג,
- 12) [מענין א. 1.] 10) [א. 1] וסוטה כ"ב,

תורה אור השלם

- 1 ברך אהב אהב בעיר וברוך אהב בשדה:
- 2 ברך אהב אהב בבאר וברוך אהב בצאתך:
- דברים כ"ג

הגהות הב"ח

- 6) גמ' ודילך דלי נהרגו:
- 7) שם ר' יוחנן לטעמיה
- 8) ל"ל ואת ר' נחמק:

הגהות הגר"א

- א) גמ' תבואה זרענה
- ב) ר"ב ורמ"ף גרס
- ג) תבואה לא זרעה כו' (מן תבואה זרענה קטנית) א"ל ל"ק ה' כו' ממני' בא"י צרימ"א בבבלי:

מיקל. אע"ג דמשני לא סבר דמקפיד איניש מידי דלא חסר בה: דאמר מר. רבה בר נחמני רביה דאביי דרבה גידלו צבימו: דהפסדו. שפעשה צורה שלא ילמחו זרעוניה: לזרע [שפאל] חטין וכו'. ה"ג פסק עמו חטין שפאל הוא זרעה חטין צנה

HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

המקבל שדה מחבירו פרק תשיעי בבא מציעא קו.

האי מאן דבעי דתתבור [ארעיה]. פ"י צוקנט' שמקלקל שדה וקשה לדלרנה כך הוא רגילות של עובדי אלמה שורעים שנה חטין ושנה שטורין וכשזרעין אותה צ' שנים חטין לרופין או שטורין מתקלקלת וכן נמי משמע בשילהי חוקת הבתים (ב"ב דף 15:) ג"כ

מיקל אמר אביי טעמא דרבן שמעון כדמר דאמר מר האי מאן דניחא ליה דתתבור ארעיה לזרעה שתא חטי ושתא שערי שתא שתי ושתא ערב ולא אמרן אלא דלא כרבי ותני אבל כרבי ותני לית לן בה: תבואה לא יזרעה קטנית [וכו']:] מתני ליה רב יהודה לרבין וא' תבואה יזרעה קטנית א"ל והא אנו תנן תבואה לא יזרעה קטנית א"ל לא קשיא א"ל - הא לן והא ליה רב יהודה לרבין בר ר"ג רבין אחי יהני תחלי דבי ביתנא אין בהן משום גזל יעומדות על גבולין יש בהן משום גזל והאם הוקשו לזרע אפילו דבי ביתנא נמי יש בהם משום גזל מ"ט מאי דאפסיד אפסיד א"ל רב יהודה לרבין בר ר"ג רבין אחי יהני דילי דילך ודילך דילי 6) נהוג בני מצרא אילן הנוטה לכאן לכאן והנוטה לכאן לכאן דאיתמר אילן העומד על המיצר אמר רב הנוטה לכאן לכאן והנוטה לכאן לכאן ושמואל אמר ר' חולקין מתיבי אילן העומד על המיצר יחלוקו תיובתא דרב 7) תרומא שמואל אליבא דרב בממלא כל המיצר כולו אי הכי מאי למימרא לא צריכא דתלי טוניה לחד גיסא ואכתי מאי למימרא מהו דתימא 8) דא"ל פלוג הכי קמ"ל דאמר ליה מאי חזית דפלגת הכי פלוג הכי א"ל רב יהודה לרבין בר ר"ג רבין אחי ליה תובין ארעא דסמיכא למתא 9) דא"ר 10) אבהו אמר רב הונא אמר רב יאסור לו לאדם שיעמוד על שדה חבירו בשעה שעומדת במקומיה איני והא אישכחינהו רבי אבא לתלמידיה דרב אמר להו מאי אמר רב בהני קראי וברוך אתה בעיר וברוך אתה בשדה 11) ברוך אתה בבואך וברוך אתה בצאתך ואמרו ליה הכי אמר רב ברוך אתה בעיר שיהא ביתך סמוך לבהב"ג ברוך אתה בשדה שיהו נכסוך קרובים לעיר ברוך אתה בבואך 12) שלא תמצא אשתך ספק גדה בשעת ביאתך מן הדרך ברוך אתה בצאתך 13) שיהו צאצאי מעריך כמותך ואמר להו ר' יוחנן לא אמר הכי אלא ברוך אתה בעיר שיהא בית הכסא סמוך לשולחנך אבל בהב"ג לא 14) ורבי יוחנן למעמיה דאמר 15) שכר פסיעות יש ברוך אתה בשדה שיהו נכסוך משולשין שליש בתבואה שליש בזיתים ושלש בגפנים ברוך אתה בבואך וברוך אתה בצאתך שתהא יציאתך מן העולם כביאתך לעולם מה ביאתך לעולם בלא חטא אף יציאתך מן העולם בלא חטא לא

נמלא זה מקלקלה: דלא כרבי וסני. חרשה לאחר קליה ושינה צשעת הורע: מסני לה רב יוסדס לרבי. צממני' תבואה יזרענה קטנית: הא לן והא להו. ממני' בא"י קאי שהיא מקוס הריס ואיכא למיחש לכחשא דארעא און השתא צבבל קיימינן שהיא מצולה וצבונה צבנעי המיס וליכא למיחש לכחשא דארעא הלכך משנה צבל מקוס שירלה מקטנית לתבואה ומתבואה לקטנית ור"ש אוסר כדאמרן: סתלי דבי יסנא. שחלים שקורין קרישין הגדלים צין הפשתן: אין צהן משום גזל לכל הצה וקורקן לפי שהוא משביח את הצעלים שמפסידים פשתן יותר על דמיה: ואם עומדת על גבול הערוגה שאין עומדין בתוכה: יש צהם משום גזל ללא מפסקי: הוקשו לזרע אותן שחלים שעמדו בפשתן ימים רבים עד שנגמר גידוליהן שוב אין עקירתן מועלת לפשתן ויש צהן משום גזל: דיני דילך דילך דיני יש צבילנותי שהפירות שלך וצבילנותיך שהפירות שלי ששדומתו זו לזו סמוכות והמלכים גבוהים ואילנות נטועין צהם יש מהן נטועין צבלי ששרשיהן כפפו ונטו כולן לתוך שדך ויונקין משלך ויש צבילך שנטין לתוך שלי ויונקים מארצי: ונהגו בני מצרא וכו' נוטה לכאן לכאן נטין שרשין שדה זו הפירות שלו: צממלא כל המלך. שנטין שרשין לכאן ולכאן: דהני נטויה. משא פירותיו וענפיו נוטה לזד האחד: פלוג הכי. טול אתה חזיו שאלך ואני חזיו שאללי: פלוג הכי. לעבר רוחש השדה חלוק האילן אם עומדת השדה מורח ומערב יחלוק אותה האילן אפון ודרום: לא טונון. לא תקנה שדה הסמוכה לעיר ששין בני אדם שולטת בה תמדי: אסור לאדם כו'. שלא יפסידנה צעין הרע: קרובין לעיר. שלא יהא טורח להכניס פירות: ספק נדה. וכ"ש ודאי: אמר להו ר' אבה רבי יוחנן לא אמר הכי: סמוך לשולחנך. כלומר סמוך לציתך שלא תצטרך להרחיק צשדות. והאי דנקט שולחנך שמוכל לצדוק ענמן לפני אכילה ולאחר אכילה כדאמר צשבת (דף מ"א). כדתינא הנלךך לנקציו ואוכל דומה לתנור שהסיקוהו על גבי אפרו ואחר אכילה שהמאכל דוחק ומוציא את המעוכל ואם יהא צריך להרחיק פעמים שהעמוד חוזר ובה לדי דהרוקן. אכל צית הכנסת סמוך לציתו לר' יוחנן לאו מעלימתא היא: ר' יוחנן לטעמיה. דאמר צממכת סוטה (דף כ"ג). שכר פסיעות יש דאמר למדנו יראת חטא מצתולה וקיצול שכר מאלמנה שאמרה לו ולא שכר פסיעות יש אם יש בית הכנסת צשכונתי ואני צבה לצית מדרשך להתפלל: משולשין. שיש שנה שלוקה צגפנים וצזיתים ואין לוקה בתבואה ויש שנה שלוקה צזו ולא צזו ותהי לו פליטה: לא

אחד אמר אכלה חטין ואחר אמר אכלה שטורין כדפי' רבינו שמואל התם לכך י"ל האי מאן דבעי שתהא שדה חשוכה כאלו הניחה שנה אחת צורה כי כן דרך לזרעה שנה ולהצילה שנה כדי שתחזור לכה ממנה שהוכשה לזרע שפאל חטין ושפאל שטורין ולכן אסר רש"י כשלאמר לזרעה חטין שפאל זרע שטורין ופי' כרבי ותני לית לן בה סס לא יאסור רש"י: 1) דהני תהלי דבי ביתנא אין בהם משום גזל. אע"ג שהסתה יהושע שיהו מלקטין עשבים צבל מקוס כדאמר צוקפ פ' מרובה (ב"ב דף 86.) התם מיירי צעשבים שאין ראויים לאדם אלא לבהמה וכן משמע מדלא נקט ירקות אכל תחלי שהו מאלל אדם אסור אלא"כ הוא שדה פשתן: א"ל ר' העומד על המיצר. פ"י הקונטרס אינו מיושב שפירש אילן שנטוע צקרקע סמוך למיצר והשרשים נטוים צשל חצירו אלא נראה לפרש שהאילן עומד ממש על המיצר שהוא של שניהם ואין השרשים מתפשטין לקרקע של זה ויתר משל זה אך הענפים נטוין יותר לשל אחד מהם רב אמר הנוטה לכאן לכאן כיון שהשרשים שיש צשל זה כמו צשל זה אולינן צתר הענפים מה שיש מן הענפים כנגד המיצר חולקים והשאר לרשות שנטוין הוי הכל שלו ושמואל אמר חולקין אולינן צתר השרשים ששם שום כמו כן יהיו שום צענפים אכל אי נטוע כולו צרשות אחד והענפים נטוים צרשות חצירו צזה אמר ר' יוחנן צב"פ לא יחפור (ב"ב דף 10:) ושם ד"ה ואחד) צניחא וקורא שעל מנת כן הנחיל יהושע את הארץ שכל הענפים יהא לצבל השרשים וצזה מודו נמי רב ושמואל דשמעתי ופריך אילן העומד על המיצר חולקים ומשני צממלא כל המיצר כמו שהשרשים הן כולן על המיצר כך הם הענפים ודחלי טעוניה לחד גיסא דקאמר לא שהענפים עוזרים המיצר אלא שיש פירות לזד אחד יותר מלזד חצירו מהו דתימא ניפלוג לאורכו של מיצר קמ"ל דחולקין לרוחבו של מיצר ושילהי הבית והעלייה (למקנ דף ק"ח:) דתנן שמי גינות זו למעלה מזו וירק צינמים השרשים לכ"ע הם של עליון לפי שהם יונקים מנגינתו אכל הנוף שהוא צאייר התחתון לר' יהודה הוא של תחתון ולר"מ הוי לשל עליון דאמר שדי נופו צתר עיקרו והתם פסיק כר"ש דאמר כל שיכול עליון לפשוט ידו וליטול הרי אלו שלו והיינו כר"מ והשאר מקמתמא הפקיר לתחתון ונראה דאפי' לרב דלית ליה הכא שדי נופו צתר עיקרו סובר שפיר כר"מ דכיון דהתם כל השרשים כולן צשל עליון דין הוא למימר שדי נופו צתר עיקרו כדאמר נמי רבי יוחנן בשילהי לא יחפור ושמואל דאמר הכא חולקין יכול לצבור התם כרבי יהודה דלא אמר שדי נופו צתר עיקרו משום דרגילות למלאות גינתו עפר ולהשוותו אל שדי נופו צתר עיקרו והתם פסיק

כר"ש דאמר כל שיכול עליון לפשוט ידו וליטול הרי אלו שלו והיינו כר"מ והשאר מקמתמא הפקיר לתחתון ונראה דאפי' לרב דלית ליה הכא שדי נופו צתר עיקרו סובר שפיר כר"מ דכיון דהתם כל השרשים כולן צשל עליון דין הוא למימר שדי נופו צתר עיקרו כדאמר נמי רבי יוחנן בשילהי לא יחפור ושמואל דאמר הכא חולקין יכול לצבור התם כרבי יהודה דלא אמר שדי נופו צתר עיקרו משום דרגילות למלאות גינתו עפר ולהשוותו אל שדי נופו צתר עיקרו והתם פסיק

כר"ש דאמר כל שיכול עליון לפשוט ידו וליטול הרי אלו שלו והיינו כר"מ והשאר מקמתמא הפקיר לתחתון ונראה דאפי' לרב דלית ליה הכא שדי נופו צתר עיקרו סובר שפיר כר"מ דכיון דהתם כל השרשים כולן צשל עליון דין הוא למימר שדי נופו צתר עיקרו כדאמר נמי רבי יוחנן בשילהי לא יחפור ושמואל דאמר הכא חולקין יכול לצבור התם כרבי יהודה דלא אמר שדי נופו צתר עיקרו משום דרגילות למלאות גינתו עפר ולהשוותו אל שדי נופו צתר עיקרו והתם פסיק

מו א ב מ"י פ"ח מהל'
שכירות הלה ט סמג
עשין פט טושי"ע ח"מ ס'
שכר:
מו ג ד ה מ"י פ"ו מהל'
הילה ואצירה הלה ד
סמג עשין עג טושי"ע ח"מ
ס' רעג סעף ז':
מוח ו מ"י פ"ד מהל'
שכנים הלה ט סמג
עשין פט טושי"ע ח"מ ס'
קסו סעף ז' ופי' קנה
סעף כט':
ז [טושי"ע ח"מ ס' עמ
סעף ה':]

לענין רש"י

קריש"יין [קריש"יין].
שהלים.

מוסף רש"י

אסור לו לאדם שיעמוד
על שדה חבירו כו'.
שלא יוקפו צעין רעה (ב"ב
א.) שלא תמצא אשתך
ספק גדה בשעת ביאתך
מן הדרך. צשעה שלום
גא מן הדרך קשה לו
צשינלא את אשמו ספק
נדה יותר מנדה ודאית,
שעל ספק הוא מיצר ויצרו
מקפו ואומר טוהיה הוי
ועל תם אי מוע (טוהדורין
ק"ג). שיהו צאצאי מעריך
במותך. צמורה ולעשר
וכבוד (תענית א.).